

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)

ENRIQUE VILAMATAS
DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS

Nyhedsbrev:

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

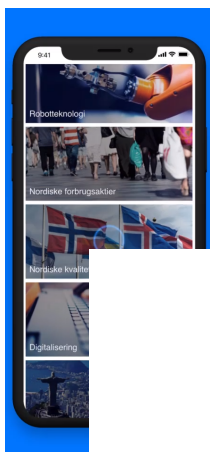
☺

enriqu vila-matas – aldrig nogen ende på paris

8 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Til alle
investorer

Se

Här
inst
Vær
digg

Af [Magnus Friis](#) | 14. december 2018

‘Ironien er den ypperste form for oprigtighed’ – Enrique Vila-Matas DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS

Under ironien er Vila-Matas' roman en intelligent, underholdende og stilistisk overlegen roman om at skrive og leve i Paris, og om hvordan man lærer at holde livet – og sig selv – ud.

Citat

Alt, hvad man kan gøre, er at forsøge at være en af de mest hårdnakkede, at bevare troen på forestillingsevnen længere end andre mennesker. At modnes, hårdnakked, og mens man yder modstand: at modnes for eksempel mens man holder en tredages forelæsning om det ironiske ved, at man som ung ikke kendte til ironi. Og siden blive gammel, blive rigtig gammel og sparke ironien ad helvede til, alt imens man patetisk klynger sig til den for ikke at stå tilbage ribbet for alting og være den hårrejsende skydeskive for andres ironi.

"There is never any ending to Paris" skriver Hemingway i slutningen af sin erindringsbog *A MOVEABLE FEAST*, om ungdommen i Paris, udgivet et par år efter hans selvmord i 1961. Med det mener han, at den, som har boet i Paris i sin ungdom, altid vil bære erindringen om byen med sig. Bogens danske titel, *DER ER INGEN ENDE PÅ PARIS*, er åbenlyst taget fra den passage. Det har jeg altid synes var en elegant måde at håndtere den engelske titel, da den er svær at oversætte direkte til en køn, dansk sætning. Både den danske og den engelske titel er nemlig hentet fra samme tekstpassage i Hemingways noter, så konteksten er også bevaret på dansk

Den opmærksomme læser vil have bemærket sammenfaldet med titlen på Vila-Matas' bog, oversat til dansk af Peer Bundgaard til *DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS*. På dansk bliver Hemingwayreferencen altså bøjet i neon på en måde, den ikke gør på spansk eller engelsk, hvor titlen er hhv. *PARÍS NO SE ACABA NUNCA* og *NEVER ANY END TO PARIS*. Det er lidt en skam, at referencen er gjort så tydelig i den danske oversættelse, for Vila-Matas' er meget omhyggelig med sin intertekstualitet. Med det sagt, så er Hemingway en rød tråd gennem meget af bogen.

DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS er en tekst, der ikke sidder stille særlig længe af gangen. Bogen udgiver sig for at være en 3-dages forelæsningsrække, som Vila-Matas' holder om sin ungdom i Paris, og den inkluderer jævnligt kommentarer adresseret til og fra forelæsningsens fiktive lyttere. Den gør lystigt brug af biografiske detaljer, men lægger heller aldrig skjul på, at den er en skønlitterær bog.

Vila-Matas udnytter klicheen om den unge, fattige kunstner i Paris, inkarneret i hans ungdoms selv, som afsæt til at causere sig gennem et overflødhedshorn af andre forfattere og temaer. Referencerne spænder fra Mallarme og Jarry til Walter Benjamin og Borges, Queneau, Kafka, Pessoa og mange flere. Det er underholdende læsning, for Vila-Matas' karakteristiske tone, på samme tid ironisk og højtidelig, humoristisk og alvorlig, er altid præcis og enormt veloplagt. Man skal nok kunne tåle, ikke at kende alt der refereres til – jeg tyede jævnligt til Google – men Vila-Matas formidler altid ophavet klart, så man fint kan læse med uden selv at være belæst på området.

Den unge Vila-Matas bor på Marguerite Duras' loftværelse, hvor han skriver på sin første bog, *LA ASESINA ILUSTRADA* (som er en virkelig bog, men ikke Vila-Matas' første). Især møderne med Duras, som han er fuld af ærefrygt for, er guld værd. Hun er ikke bange for at give gode råd til den unge forfatterspire, men de bliver uddelt på hendes *superiøre franske* som han kun forstår halvdelen af, og rådene bliver serveret i form af små gåder, som Vila-Matas piner sig selv med at gruble grueligt meget over.

Struktur-mæssigt har Vila-Matas' og Hemingways bøger en del tilfælles. Begge er erindringsbøger om forfattertiden i Paris. Begge er befolket af store og små kulturpersonligheder og refleksioner over byen Paris og det at ville være forfatter. Hvor Hemingway havde Gertrude Stein, har Vila-Matas Duras. Men Vila-Matas ironiserer tykt over denne lighed. Han indleder bogen med at fortælle, at han engang blev diskvalificeret fra en Hemingway lookalike-konkurrence han havde deltaget i, for absolut ikke at ligne Hemingway. Alligevel insisterer han fortsat på ligheden.

Under temaerne Hemingway og Paris ligger spørgsmålet om identitet hele tiden og rumsterer. Hemingway og Vila-Matas' oplevelser i Paris som ung er bogens realspor, som Vila-Matas udnytter til at diskutere spørgsmål om identitet og selvforståelse. Lookalike-konkurrencen tager det *ad absurdum*, for selvfølgelig betyder ens egen mening ikke meget for, hvordan man ser ud fysisk. Men når det gælder det indre, så er situationen mindre klar; her betyder det faktisk noget, hvem vi påstår vi er. Ikke mindst for os selv. Det gælder i øvrigt også for bøger, eksempelvis dem, der påstår at være en foredragsrække om en ungdom i Paris. Vi er tilbøjelige til at tro på det, der påstås.

Vila-Matas skriver, at 'ironien er den ypperste form for oprigtighed'. Alliancen mellem ironi og oprigtighed kan synes uvant, men kombinationen er meget karakteristisk for Vila-Matas, og den drilske måde, han omgås ideer. Og det er heldigvis ikke den flade, amerikanske sitcom-ironi, men en mere spansk variant med tydelige rødder i Cervantes og Borges. Ved siden af forfatterens store ego agerer ironien en vigtig modvægt, hvilket giver hele teksten en god, letlæselig balance. Man kløjs ikke i selvhøjtidelighed, men man tørster heller aldrig efter alvor. I korrekt dosering bliver ironien en måde at holde Vila-Matas ud på, for ham selv og for hans læser.

Når han senere skriver om Hemingways selvmord, tænker man, at måske al den stoiske macho og selvdisciplin, som den mand dyrkede, ville have haft godt af en smule ironi. På den anden side, kan der næppe være nogen tvivl om, at den uironiske myte om Hemingway, bl.a. cementeret i INGEN ENDE PÅ PARIS, er endt med at have kolossal betydning.

DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS er en bog det ville være nemt at synes dårligt om, især hvis man som mig kan være lidt overfølsom for bøger, der er alt for selvrefleksive. Havde den været skrevet af en mindre stilsikker forfatter, havde jeg nok elsket at hade den. Men Vila-Matas lykkes i dén grad med at holde min interesse. Måske netop fordi han så behændigt jonglerer metagreb, ironi, humor og intertekstualitet, uden nogensinde at tabe Alvoren eller oprigtigheden på gulvet.

- Forfatter: Enrique Vila-Matas
- Titel: DER ER ALDRIG NOGEN ENDE PÅ PARIS
- Originaltitel: Paris no se acaba nunca
- Oversat af: Peer Bundgaard
- Sider: 288
- Pris: 225
- Forlag: Basilisk

Køb hos Plusbog.dk

Tidligere udgivelser

- BARTLEBY & CO.

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Roman](#),

- [Gennem det ækle og gentagelsen mod en ny form for væren – Madame Nielsen THE MONSTER](#) · 10-12-2018
- [Forfaldets eventyrland – Gregor von Rezzori EN ANTISEMITS ERINDRINGER](#) · 26-11-2018
- [Når skilsmissen rammer, tager dyrestinktet over – Monica Isakstuen VÆR GOD VED DYRENE](#) · 16-11-2018
- [Præcise, henførte essays – Martin Bastkjær DE ANDRES GEOMETRI](#) · 07-11-2018
- [Menneskelivet mellem plantearter og obskure instanser – Hiromi Itō VILDGRÆS VED FLODLEJET](#) · 06-11-2018

Læs også

- [Fortællinger om svigt – Delphine de Vigan DE LOYALE](#) · 26-09-2018
- [Ikke alle knuder er til for at blive bundet op – Gunnhild Øyehaug KNUDER](#) · 06-07-2018
- [Amerikaneren og den lille kanin – Ernest Hemingway HVEM RINGER KLOKKERNE FOR](#) · 16-08-2016
- [Litterær renselse – Interview med Morten Pape](#) · 10-11-2015
- [Polaroid-fotos fra Paris og omegn – Patrick Modiano ET FORBASKET FORÅR & SMERTEPUNKTET](#) · 04-05-2015